

Satakunnan hyvinvointialueneuvottelu

Aika: ke 20.11.2024 klo 12–15

Paikka: Helsinki, SM kh Aleksanteri & Teams

Alueen edustajat paikalla:

Harri Lehtonen	aluehallituksen puheenjohtaja
Kirsi Varhila	hyvinvointialuejohtaja
Hanna-Leena Markki	toimialuejohtaja, lasten, nuorten ja perheiden palvelut
Pekka Tähtinen	pelastusjohtaja
Jyrki Vatanen	talousjohtaja
Tero Mäkiranta	toimialuejohtaja, konsernipalvelut
Kari-Matti Haapala	tekninen johtaja
Anneli Lehtimäki	muutosjohtaja

Alueen edustajat etänä:

Kalevi Mäkipää	projektijohtaja
Jaana Männikkö	toimialuejohtaja, ikääntyneiden toimialue
Saila Hohtari	toimialuejohtaja, aikuisten toimialue
Pia Lahtinen	toimialuejohtaja, erityis- ja sairaalapalvelut
Marika Lanne	järjestämisjohtaja
Kaisa Harjunpää	Hr-johtaja
Jani Lavonen	digijohtaja

Puheenjohtajisto paikalla:

Ville-Veikko Ahonen	osastopäällikkö, VM, puheenjohtaja
Kari Hakari	osastopäällikkö, STM, 1. varapuheenjohtaja
Tiina Snellman	strategia- ja ohjausyksikön johtaja, SM, 2. varapuheenjohtaja

Ministeriöiden, THL:n & AVI:n edustajat paikalla:

Teija Mikkola	neuvotteleva virkamies, VM
Antti Kuopila	neuvotteleva virkamies, STM
Nina Knappe	johtava asiantuntija, THL
Essi Taavitsainen	projektiassistentti, VM

Ministeriöiden ja AVI:n edustajat etänä:

Riitta Aejmelaeus	budjettineuvos, VM	
Anna Cantell-Forsbom	osastopäällikkö, STM	
Andreas Blanco Sequeiros	johtaja, STM	etänä klo 14.30 asti
Kirsi Kaikko	johtaja, STM	
Sari Raassina	lääkintöneuvos, STM	
Tero Kuusisto	pelastusylitarkastaja, Lounais-Suomen AVI	

1. Tilaisuuden avaus

Puheenjohtaja avasi tilaisuuden klo 12.03.

2. Osallistujien toteaminen, esittäytyminen ja asialistan hyväksyminen

Päätös: Todettiin osallistujat, käytiin lyhyt esittäytyminen ja hyväksyttiin asialista muutoksitta.

3. Yleiskatsaus hyvinvointialueen tilanteesta

3.1. Terveys- ja hyvinvoinnin laitoksen arviointipäällikön puheenvuoro

THL:n arviointipäällikkö muistutteli, että Satakunnan hyvinvointialueella väestö vähenee ja ikääntyy voimakkaasti. Sairastavuus on keskimääräistä suurempaa. Henkilöstöstä on pulaa useassa eri ammattiryhmässä. Sairauspoissaolojen välittömät kustannukset palkkasummasta ovat maan suurimpia. Alueella on tarvetta kiinnittää huomioita työhyvinvointia edistäviin toimiin. Sotekustannukset ovat yli maan keskitason. Ostopalvelut hinnan korotuksineen ovat muodostaneet ison haasteen. Perusterveydenhuollon saatavuus on toteutunut valtakunnallisesti hyvin. HYTE-työhön on panostettu. Hoidon jatkuvuudessa on parannettavaa. Omalääkärikeskustelu välittyy tähän keskusteluun. Olennaista on painopisteen siirto kohti kevyempiä palveluita. Sitä on tarpeen jatkaa. Muutosohjelmien toimeenpano on viivästynyt. Talouden näkökulmasta alijäämien kattaminen näyttää haastavalta vuoden 2026 loppuun mennessä. Tiedolla johtamisessa ja kustannusvaikuttavuuden hallinnassa on kehitettävää.

Päätös: Käytiin läpi THL:n arviointipäällikön keskeiset huomiot tilanteesta. Tulevaisuudessa THL:n raporttiin toivottiin järjestämisvastuunarviointia, ei tuotantonäkökulmaa. Tietopohjaan liittyvät puutteet on alueella tunnistettu. Merkittiin tiedoksi ministeriöiden päällekkäisestä työstä.

3.2 Aluehallintoviraston pelastustoimen edustajan puheenvuoro

Onnettomuuksien ehkäisy on onnistunut. Turvallisuusviestintätilaisuuksissa ihmisiä on tavoitettu lähes valtakunnallisen keskiarvon mukaan. Valvontatoiminta on toteutunut pääasiallisesti määrällisten tavoitteiden mukaisesti. Epäselvää on kuitenkin, miten melkein samalla valvontasuoritteiden määrällä valvonnan toteutuminen on kasvanut huomattavasti vuodesta 2022. Asuinrakennusten osalta valvontatoiminta on riittämätöntä. Vapaa-ajan asuntoja ei ole valvottu ollenkaan. Palotutkinta on tehty kaikista paloista, jotka ovat aiheuttaneet vakavia henkilö-/omaisuusvahinkoja. Pelastustoimen palvelutason toteutumisen osalta pelastustoiminnan toimintavalmius on toteutunut pääosin riittävällä tasolla. Satakunnan hyvinvointialueella on ongelmarautu Porissa ja Eurajoen Luvialla. Henkilöstön määrän ja toimintakyvyn ylläpitäminen on jatkossa haastavampaa, koska väestö ikääntyy. Varautumisen ja väestönsuojelun palveluissa alueella on erittäin heikko tilanne suunnitteluvalmiudessa henkilöstövoimavarojen suhteen. Resurssointi on ala-arvoista. Pelastustoimen investointien osalta

tiukentunut taloustilanne vaikuttaa erityisesti muun muassa ajoneuvojen korvausinvestointeihin. Investoinneissa tulisi yhteistoiminta-alueiden kanssa tehdä yhteistoimintaa.

Päätös: Käytiin läpi AVI:n keskeiset huomioid tilanteesta. Huomioid vastasivat myös alueen käsitystä pelastustoimen palveluiden tilanteesta.

4. Hyvinvointialueen muutos- ja uudistusohjelman sekä talouden tilanne

Keskustelua herätti voimakkaasti alueen tietopohja ja sen perusteella tehdyt valtakunnalliset analyysit sekä päätökset, kuten muutostuen kriteerit.

Asiakas- ja potilastietojärjestelmien (APTJ) kehittäminen on alueella merkittävää, ja se tulee edistämään tiedolla johtamista tulevaisuudessa. Valtakunnallisten tietojen tuottaminen paranee.

4.1 Hyvinvointialueen edustajien alustus tämän hetken tilanteesta

Satakunnan hyvinvointialueen edustaja alusti alueen tämänhetkisestä tilanteesta. Vuoden 2025 maaliskuun loppuun mennessä on tulossa uusi muutos/täsmäytysohjelma. Toimialoilta vaaditaan aikamoista puristusta. Strategian uudistamista olisi haluttu jo aloittaa, mutta uusi valtuusto tekee oman strategiansa. Alue haluaa myös luoda vision, sillä se puuttuu nykyisestä strategiasta.

Palvelujen painottuminen erityistasolle ja tarve niiden siirtoon perustasolle yhtenäistään erityis- ja perustason asiakasprosesseja on tunnistettu.

Lisäksi Sata-alueella on tunnistettu tarve sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen integraation aiempaa parempaan toteutumiseen koko Satakunnan alueella. Kiinnitettiin huomiota sote-valmiuskeskusten ja pelastustoiminnan yhteistyöalueiden yhteistyömahdollisuuksien edistämiseen.

Perustason vahvistaminen liittyy henkilöstön saatavuusasiaan. Asiakasohjaus on saanut asumispalveluja kevennettyä merkittävästi. Mielenterveys- ja päihdekokonaisuudessa on menossa iso hanke. Vuodeosastohoito- ja laitospaikkoja on vähennetty.

Sairaspoissaolojen määrä korreloi alueen tilanteeseen. Poissaolot kasaantuvat matalasti koulutettuun henkilöstöön esimerkiksi lähihoitajiin. Satakunnan hyvinvointialueella on aloitettu työkykyjohtamisen ohjelma. Nyt on tehty osana muutosohjelmaa toimenpidesuunnitelma, miten sairauspoissaoloja vähennetään. Työtä tehdään yhdessä työterveyshuollon kanssa.

Päätöksenteon osalta päättäjien rooli on edelleen hakusessa ja päättäjiä on liikaa. Valtuuston kokoukset ovat lähinnä teatteria, koska ne striimataan. Hallitusyhteistyö toimii. Kaikilla ei vielä ole käsitystä mitä aluehallitustyöskentely ja aluehallitustyö on.

Päätös: Käytiin läpi hyvinvointialueen yleiskatsaus tilanteesta, muutosohjelmasta, strategian päivittämisestä ja sairastavuudesta. Merkitään tiedoksi alueen yleistilanne ja käyty keskustelu edellä mainituista aiheista.

4.2 Aiempien toimenpidesuosittelusten seuranta

Palveluverkkoasia on kuormittanut päättäjiä. Nykyisen verkkosuunnitelman myötä vuokrasäästöt ovat tänä vuonna 2,2 miljoonaa euroa ja ensi vuonna yli 4 miljoonaa euroa. Lisää säästöjä tulee vielä palveluverkkosuunnitelman ulkopuolelta. Säästöt ja neliöiden vähentämiset tulevat tavoitteesta kasvamaan. Tosin huolena on, että valtuusto tulee muuttamaan suunnitelmaa.

Tilamäärää on tiputettu palveluverkon ja muutosohjelman toimeenpanolla. Kokonaistilamäärän vähentyminen voi olla jopa 15 prosenttia. Kokonaistilamäärä on vähentynyt 63 000 neliötä. Euromääräiset säästöt ovat noin 10 miljoonaa euroa. Vuokrasopimusneuvottelut kuntien kanssa ovat haastavat

Ambulanssit on keskitetty paloasemille, ja muutoinkin tilankäyttöä on tiivistetty.

Satakunnan hyvinvointialueella on ollut jo aikaisemmin hyvä kattavuus digitaaliselle asiointipalvelulle. Digiasiointialusta otetaan käyttöön 3.12.2024. Iso aspekti on, että palvelut toteutetaan yhdestä kanavasta. Perusterveydenhuollon digitaalisia hoitopolkuja vahvistetaan. Älykkäässä oirearviossa käytetään tekoälyä. Iso tekoälytavoite on, että liikkuvaa työtä tekevät voivat nauhoittaa puhetta ja se menee tekstinä suoraan järjestelmiin.

SM:n edustaja totesi huolen väestönsuojeluun varautumisen puutteista. Kokonaisuuden kuntoon saattaminen edellyttää riittävien voimavarojen kohdentamista tehtävään. Hyvinvointialueen mukaan tulipalojen puolittaminen on lähes mahdoton tehtävä, jos otetaan mukaan kaikki palot. Maastopalojen puolittaminen on haastavaa, mutta rakennuspalojen puolittaminen voi olla mahdollista. Investointivarojen riittämättömyys on huolestuttavaa. Se riittää joksikin aikaa.

Päätös: Käytiin läpi vuosi sitten annetut toimenpidesuosittelukset ja alueen antamat vastaukset niihin.

4.3 Muutos- ja uudistusohjelman sekä talouden tilanne

Talouden käänne kuluvan vuoden osalta on mennyt myönteiseen suuntaan. Tämän vuoden talousarvio on lähtenyt 20.11. eteenpäin ja tilikauden yli- ja alijäämä on nolla euroa. Excelissä saadaan talous kuntoon. Rahoitusura kääntyy laskevaan suuntaa. Alijäämät vuodelta 2024 tulevat olemaan korkeat.

Päätös: Käytiin läpi hyvinvointialueen esitys tilanteesta. Merkittiin tiedoksi talouden tilanne ja siitä käyty keskustelu. Lisäksi merkittiin tiedoksi, että käytiin läpi tilanne ostopalveluista, muutosohjelmasta ja alueen onnistumisista.

Klo 13.30 tauko 15 min

5. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen erityiskysymykset klo 13.45

5.1. Ministeriöiden omat teemat

STM:n edustaja totesi aluksi, että ministeriön alustavan arvion mukaan Satakunnan hyvinvointialueen tilanne sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen osalta on tyydyttävä. Tilanne myös valtakunnallisten sosiaali- ja terveydenhuollon tavoitteiden osalta on tyydyttävä.

STM:n edustaja alusti ministeriön teemasta liittyen palvelujen integraation vahvistamiseen. Satakunnan hyvinvointialueella palvelujen saatavuus on kohtuullisella tasolla. Perusterveyden hoidon saatavuutta ja hoidon jatkuvuutta on parannettava. Alueen on kehitettävä sosiaali- ja terveystalouden integraatiota ja huomioitava digitaalisten palveluiden kasvaminen. Painopistettä on kohdennettava perustason palveluihin, jotta erikoissairaanhoidon kokonaiskustannuksia saadaan hallittua ja päivystyskäyntejä vähennettyä. Konsultaatioiden kuten etäkonsultaatioiden kehittämistä on vauhditettava.

SM:n edustaja alusti ministeriön teemoista liittyen pelastustoimen toimintavalmiuteen ja väestönsuojeluun. Väestönsuojelukokonaisuutta käytiin jo aikaisemmin läpi. Sen kerrottiin saatavan kuntoon. Satakunnan osalta väestönsuojelussa ei ole tapahtunut juurikaan muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna. Puutteita on tunnistettu ja kehittämistoimenpiteitä suunniteltu. Henkilöstön saatavuudessa ja riittävydessä on haasteita. Päälystövirkoihin on ollut vaikeuksia saada henkilöitä, ja sopimuspalokuntalaisten määrä on ollut laskussa. Alueen suorituskyky pelastustoiminnassa nojautuu vahvasti sopimuspalokuntatoimintaan.

Päätös: Käytiin läpi STM:n nostama teema palvelujen integraation vahvistamisesta ja merkittiin tiedoksi siitä käyty keskustelu sekä STM:n arvio Satakunnan hyvinvointialueen tilanteesta. Käytiin läpi myös SM:n nostamat teemat. Todettiin, että hyvinvointialueen tulee laatia sodan ajan uhkan riskianalyysi ja väestönsuojeluun tarvittavien tarpeiden kokonaisuus. Lisäksi alueen tulee laatia suunnitelmat, muodostaa väestönsuojeluorganisaatio, tehdä tarvittavat varaukset, kouluttaa henkilöstö sekä harjoitella toimintaa säännöllisesti yhteistyössä muiden viranomaisten, kuntien ja toimijoiden kanssa. Johtamistilat tulisi olla suojatiloissa, jotta pelastustoiminnan johtaminen olisi mahdollista kaikissa turvallisuustilanteissa.

Merkittiin tiedoksi keskustelu alueellisesta koulutuksesta ja sopimuspalokunnasta.

5.2. Hyvinvointialueen oma teema

Satakunnan hyvinvointialue halusi nostaa esille alla olevat kohdat:

- Talousarvion 2025 ja taloussuunnitelman 2026–2027 valmistelu suhteessa velvoittavaan lainsäädäntöön. Ongelmaksi muodostuu välittömästi taloussuunnitelman 2026–2027 ja

aluevaltuuston tätä koskevan päätöksen toimeenpano; mitä noudatetaan eri säädöksistä (rahoituslaki, sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja koskevat säädökset sekä perustuslaki).

- Kriteerit tiukentuvaan ohjaukseen Satakunnan osalta ja keskustelu / ohjaus niistä: Millä toiminnallisilla ja taloudellisilla kriteereillä alueet on valittu? Vertailu suhteessa kaikkiin alueisiin vastaavilla mittareilla.
- Vuokratyövoiman käyttö ja lääkäripalvelujen osto 2023–2024.
- Osoitetaan uusia tehtäviä ilman näihin osoitettua rahoitusta, yhtenä pelastustoimen tilanne- ja johtokeskusjärjestelmä.
- Pelastustoimen suunnittelun, raportoinnin, tietojohtamisen ja varautumisen tehtävät ovat kasvaneet huomattavasti ilman tuottavuus- ja vaikuttavuusnäkökulmia ja osoitettuja resursseja.

Päätös: Käytiin läpi hyvinvointialueen nostamat teemat. Alue nosti esiin muutostuen kriteerit. Merkittiin tiedoksi alueen huoli laajentuneista pelastusalan tehtävistä, jotka eivät näy rahoituksessa.

6. Ministeriöiden toimenpidesuosituksat klo 14.45

Puheenjohtaja esitteli alla olevat ehdotukset ministeriöiden toimenpidesuosituksiksi hyvinvointialueelle.

- Alueen on konkretisoitava muutosohjelman toimenpiteitä ja vauhditettava sen toimeenpanoa sekä vahvistettava tiedolla johtamista talouden tasapainottamiseksi ja toiminnan uudistamiseksi.
- Alueen on ripeästi ja vaikuttavasti yhtenäistettävä palveluprosesseja perustason palveluja vahvistaen sekä varmistettava integraation toteutuminen koko alueella.
- Alueen tulee jatkaa työtään henkilöstön työhyvinvoinnin, työkyvyn ylläpidon ja sairauspoissaolojen ehkäisemisen parantamiseksi.

Todettiin, että toista toimenpidesuositusta muokataan ja se toimitetaan alueelle.

Sisäministeriön syksyllä 2023 antamat alla olevat toimenpidesuosituksat ovat voimassa vuosina 2023–2026.

- Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista.
- Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen.

- Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle.
- Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumiseen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen.
- Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastuslaitosten työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen.

Päätös: Annetaan esitetyt toimenpidesuosituksat ja todettiin, että muokataan toista VM:n ja STM:n toimenpidesuositusta.

7. Tilaisuuden päätös klo 15.00

Puheenjohtaja päätti tilaisuuden klo 15.04.

Ville-Veikko Ahonen
Osastopäällikkö
Valtiovarainministeriö

Kari Hakari
Osastopäällikkö
Sosiaali- ja terveysministeriö

Tiina Snellman
Strategia- ja ohjausyksikön johtaja
Sisäministeriö

Sari Rantanen
vt. Hyvinvointialuejohtaja
Satakunnan hyvinvointialue

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET